

Foto Rune Murberg

Göteborgsvägen-1951

Gamla Göteborgsvägen ännu ett foto som min far fotograferade år 1951. Bilden är fotograferad från Tullen ner mot centrum och snygga vägstenar med räcke, även vid trottoaren. Älvsborgs regemente ligger på höger sida utanför bilden. Kullen som vi ser nästan mitt i bild är den så kallade galgbacken. Galgbacken tog i bruk sista gången år 1726, då avrättades Maria Romberg. Maria Persdotter Romberg tillhörde en rådmansläkt i Borås. Hon hade år 1716 vid 19 års ålder gift sig med en 27 år äldre resehandlare vid namn Anders Boberg. De fick en dotter ihop, Anna Britta i januari 1718, men äktenskapet knakade snart i fogarna. Boberg befann sig ofta på resande fot och var dessutom svag för "susande och äktenskap". År 1719 inledde Maria ett förhållande med den två år äldre Haqwin Wijndruf. Han var fadder till hennes barn och en förmögen stadsnotarie och rådmän med stort inflytande i Borås. De båda hade känt varandra sedan barndomen och förhållandet tros ha varit allmänt känt i staden. Flera personer agerade till exempel budbärare åt hundratals hemliga små kärleksbrev dem emellan. Alla dessa ömhetsbevis skulle senare läsas upp i rätten och ses som bevis på deras gemensamma skuld.

Redan år 1722 gjorde Maria ett misslyckat försök att förgifta sin man med kraftiga kräkmedel. Efter detta vände hon sig till båtsmanshustrun Ingeborg Hansdotter, även kallas Romans Ingeborg. Ingeborg var trollkunnig, sas det, hon skröt rent av om att ha tagit livet av flera personer tidigare. Tillsammans smidde de planer på att mörda Broberg. Vid ett tillfälle försökte de strypa honom med en halsduk i sömnen, Julen 1724 invigde de också pigan Karin Andersdotter i det hela. Karin hade agats av sin husbonde och ville hämnas. Den 28 december år 1724 försökte ett par präster tala Maria tillrätta men samma kväll planerade Maria mordet tillsammans med Ingeborg och Karin. Haqvin lär också ha varit med. Under natten gick de tre kvinnorna in till den sovande Boberg och Ingeborg slog

honom i huvudet flera gånger med ett senapslod. Därefter lade de honom så att det skulle se ut som han ramlat och slagit i huvudet i öppna spisen.

Maria Romberg avrättades tillsammans med tre andra och långt in på 1800-talet spökade minnet av denna händelse, om än i förvrängd form. Det hette att borgmästaren Wijndruf "gick" och letade efter sitt huvud på galgbacken. Bland de avrättade fanns nämligen en ung rådman med detta namn. Han tillhörde en gammal borgmästarsläkt i Borås men fick aldrig möjlighet att göra anspråk på denna titel för egen del. Det är alltid lite spännande med lite historier från förr och på den tiden delade dom ut riktiga straff om man då jämför med dagen straff.